

สภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานด้านการข่าว : กรณีศึกษา ส่วนการข่าว
สำนักกิจการความมั่นคงภายใน กรมการปกครอง*

**The Environmental Factors Affecting Intelligence Operations : A Case Study of the
Intelligence Division Internal Security Affairs Bureau Department of Provincial
Administration**

พสธร บุญวรรณ**

Possathorn Boonwan

e-mail: 6714830080@rumail.ru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์โดยแบ่งออกเป็น 3 ประเด็น (1) เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านการข่าว (2) เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคที่มีผลต่อประสิทธิภาพการทำงาน และ (3) เพื่อเสนอแนวทางพัฒนาสมรรถนะการปฏิบัติงานของนักการข่าว โดยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการวิจัยเอกสารร่วมกับการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 10 คน ผลการวิจัยพบว่า สภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานด้านการข่าวประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ สภาพแวดล้อมสถานที่ทำงาน เทคโนโลยีและอุปกรณ์ โครงสร้างการบริหาร บุคลากร ความสัมพันธ์ของบุคลากรภายในองค์กร และงบประมาณ โดยพบว่าข้อจำกัดหลัก คือ เทคโนโลยีที่ไม่ทันสมัย บุคลากรไม่เพียงพอ งบประมาณจำกัด และแรงจูงใจในการทำงานต่ำ สำหรับแนวทางการพัฒนาคือการเสนอให้มีการฝึกอบรมเพิ่มสมรรถนะ การจัดหาเทคโนโลยีที่ทันสมัย การสร้างแรงจูงใจ และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างเครือข่ายประชาคมข่าว เพื่อยกระดับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านการข่าวให้สอดคล้องกับภารกิจด้านความมั่นคงของกรมการปกครอง

คำสำคัญ: สภาพแวดล้อมการทำงาน; สมรรถนะ; การข่าว

Keywords: Work Environment; Competency; Intelligence

*บทความนี้เรียบเรียงจากการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง สภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานด้านการข่าว กรณีศึกษา ส่วนการข่าว สำนักกิจการความมั่นคงภายใน กรมการปกครอง

**นักศึกษาลัทธิรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

บทนำ

ในยุคปัจจุบันด้วยสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองทั้งภายในและภายนอกประเทศมีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและซับซ้อนส่งผลให้ประเทศไทยต้องเผชิญกับภัยคุกคามด้านความมั่นคงรูปแบบใหม่ที่มีความซับซ้อนและหลากหลายมากยิ่งขึ้นภายใต้บริบทของโลกาภิวัตน์ที่เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในทุกมิติของสังคม ปัญญาภัยความมั่นคงในยุคปัจจุบันจึงไม่ได้จำกัดอยู่เพียงการคุกคามทางกายภาพ แต่รวมถึงภัยคุกคามทางสังคม เศรษฐกิจ และไซเบอร์ เช่น การค้ามนุษย์ การลักลอบเล่นการพนันผิดกฎหมาย การกระทำความผิดในสถานบริการ อาชญากรรมทางเทคโนโลยี การแพร่ระบาดของยาเสพติด ข่าวปลอม (Fake News) รวมถึงการเผยแพร่แนวคิดบ่อนทำลายสถาบันหลักของชาติ ซึ่งล้วนส่งผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของสังคมและภาพลักษณ์ของประเทศในเวทีระหว่างประเทศ

ในสถานการณ์เช่นนี้ นักการข่าวซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานในการรวบรวม วิเคราะห์ และประเมินข้อมูลข่าวสารเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจเชิงนโยบายของผู้บังคับบัญชาภายในกรมการปกครอง จึงต้องอาศัยบุคลากรที่มีสมรรถนะ (Competency) สูง ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ และทักษะ เพื่อให้สามารถดำเนินการกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพและทันต่อสถานการณ์ภัยความมั่นคงที่เปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2552–2556 ที่มุ่งพัฒนาข้าราชการให้มีคุณภาพในการปฏิบัติงานตามสมรรถนะหลักและสมรรถนะเฉพาะด้าน

การวิจัยเรื่องสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานด้านการข่าว กรณีศึกษา ส่วนการข่าว สำนักกิจการความมั่นคงภายใน กรมการปกครอง จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านการข่าว วิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น รวมถึงเสนอแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของนักการข่าวเพื่อยกระดับประสิทธิภาพในการดำเนินการกิจด้านความมั่นคงภายในของกรมการปกครอง ให้มีความทันสมัยและตอบสนองต่อสภาพการณ์ของประเทศในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านการข่าวของนักการข่าว ส่วนการข่าว สำนักกิจการความมั่นคงภายใน กรมการปกครอง
2. เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคที่มีผลกับประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานด้านการข่าว ส่วนการข่าว สำนักกิจการความมั่นคงภายใน กรมการปกครอง
3. เพื่อเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาเพื่อการพัฒนาสมรรถนะการปฏิบัติงานของนักการข่าว

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ มีวิธีดำเนินการ ดังนี้

1. การวิจัยเอกสาร (Documentary research) เป็นการศึกษารวบรวมข้อมูล จากเอกสารทางวิชาการ วารสาร สิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ ดุษฎีนิพนธ์ รายงานการประชุม คู่มือ ปฏิบัติงาน ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง เอกสารทางราชการ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ

2. การวิจัยสนาม (Field research) โดยผู้วิจัยลงพื้นที่เพื่อสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักด้วยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured interview)

ประชากรและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

งานวิจัย เรื่อง สภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานด้านการข่าว กรณีศึกษา ส่วนการข่าว สำนักกิจการความมั่นคงภายใน กรมการปกครอง ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตพื้นที่สำหรับการศึกษาค้นคว้าเฉพาะบุคลากรที่ปฏิบัติงานในส่วนการข่าว สำนักกิจการความมั่นคงภายใน กรมการปกครอง มีประชากรจำนวน 76 คน โดยใช้การคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive selection) โดยมีผู้ให้ข้อมูลสำคัญเป็นผู้ที่มีบทบาทอำนาจสั่งการชุดปฏิบัติการข่าว ผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ความชำนาญงาน และมีประสบการณ์ปฏิบัติงานด้านการข่าว และผู้ที่มีหน้าที่สนับสนุนการปฏิบัติงานด้านการข่าว จำนวน 10 คน ดังนี้

1. นักการข่าว ระดับชำนาญการพิเศษ จำนวน 1 คน
2. นักการข่าว ระดับชำนาญการ จำนวน 8 คน
3. นักการข่าว ระดับปฏิบัติการ จำนวน 1 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ การสัมภาษณ์การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured interview) จะมีลักษณะของการสัมภาษณ์เป็นการสัมภาษณ์ที่มีคำถาม และข้อกำหนดแน่นอนตายตัว จะสัมภาษณ์ผู้ใดก็ใช้คำถามเดียวกัน นอกจากนี้ ในการจะทำการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคลก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้ศึกษาได้กำหนดวันนัดหมายวันสัมภาษณ์ โดยได้แจ้งให้ผู้สัมภาษณ์ทราบก่อนล่วงหน้าในการสัมภาษณ์ ผู้สัมภาษณ์จะใช้จดบันทึกและบันทึกเสียงโดยก่อนสัมภาษณ์จะขออนุญาตผู้ถูกสัมภาษณ์ในการจดบันทึกการสนทนาก่อนทุกครั้ง

ผลการวิจัยและอภิปราย

การวิจัยเรื่องสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานด้านการข่าว: กรณีศึกษา ส่วนการข่าว สำนักกิจการความมั่นคงภายใน กรมการปกครอง ผู้ทำวิจัยสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ได้ ดังนี้

1. สภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านการข่าวของนักการข่าว ส่วนการข่าว สำนักกิจการความมั่นคงภายใน กรมการปกครอง

รูปแบบสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านการข่าวของนักการข่าว ส่วนการข่าว สำนักกิจการความมั่นคงภายใน กรมการปกครอง แบ่งออกได้เป็น 5 ประเภท ดังนี้

1. สภาพแวดล้อมทางกายภาพ สถานที่ปฏิบัติงานโดยภาพรวมในส่วนกลางพื้นที่กรุงเทพมหานคร มีความมั่นคง ปลอดภัย และมีระบบพื้นฐานเพียงพอ แต่บางในส่วนยังมีความเก่าของตัวอาคาร และอุปกรณ์ซึ่งไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงาน ดังคำสัมภาษณ์ของนักการข่าวชำนาญการผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 3 (2568) ที่กล่าวว่า “โดยรวมมีนับว่ามีความปลอดภัยระดับหนึ่ง มีการแบ่งสัดส่วนพื้นที่ที่ชัดเจน ระบบไฟฟ้าแสงสว่างเพียงพอ ระบบสุขาภิบาลห้องน้ำมีปัญหาบ้างเนื่องจากเป็นอาคารเก่า ในส่วนของอุปกรณ์และเทคโนโลยีที่ใช้ในการปฏิบัติงาน เช่น คอมพิวเตอร์ ระบบฐานข้อมูล โปรแกรมสนับสนุนการวิเคราะห์ข่าว ไม่ทันสมัยและขาดเสถียรภาพ” และสำหรับผู้ปฏิบัติงานในภูมิภาคยังไม่มีอาคารสถานที่สำหรับใช้เป็นสำนักงานจึงทำให้ไม่เอื้อต่อบรรยากาศในการทำงาน ดังคำสัมภาษณ์ของนักการข่าวชำนาญการผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 8 (2568) ที่กล่าวว่า “ยังขาดอุปกรณ์ เทคโนโลยี และงบประมาณที่จะใช้สนับสนุนชุดปฏิบัติงานที่รับผิดชอบพื้นที่ภูมิภาค เช่น ขาดรถยนต์สำหรับปฏิบัติงาน อาคารสำนักงาน และเทคโนโลยีการเข้าถึงฐานข้อมูลต่าง ๆ ของหน่วยงานรัฐที่จะใช้สำหรับสืบสวน เป็นต้น” นอกจากนี้ ในด้านความสะดวกสบายและความเป็นระเบียบของพื้นที่ช่วยเสริมแรงจูงใจในการทำงาน

2. ด้านเทคโนโลยีและอุปกรณ์สนับสนุน ยังขาดเครื่องมือและเทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น ระบบฐานข้อมูลข่าวกรองที่เป็นระบบซึ่งอยู่ระหว่างการพัฒนา โปรแกรมวิเคราะห์ข่าว และอุปกรณ์สื่อสารที่มีประสิทธิภาพ โดยระบบสื่อสารและฐานข้อมูลยังขาดเสถียรภาพ เช่น ระบบที่ใช้ส่งงานผ่านระบบ Line แต่การเก็บฐานข้อมูลใช้วิธีเก็บในคอมพิวเตอร์ ทำให้การส่งต่อข่าวสารใช้หลายกระบวนการและล่าช้า ดังคำสัมภาษณ์ของนักการข่าวชำนาญการผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 7 (2568) ที่กล่าวว่า “ขาดระบบการจัดเก็บข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ ทำให้การทำงานซ้ำซ้อน”

3. ด้านโครงสร้างและระบบการบริหารจัดการ ระบบสายบังคับบัญชาและการสั่งการที่ชัดเจนมีผลต่อประสิทธิภาพโดยตรง โดยโครงสร้างการบริหารแบบบนลงล่าง (Top Down) ต้องผสมผสานกับการสื่อสารแบบล่างขึ้นบน (Bottom Up) เพื่อสะท้อนปัญหาจากผู้ปฏิบัติสู่ผู้บังคับบัญชา

4. ด้านบุคลากรและความสัมพันธ์ภายในองค์กร โดยความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน จะช่วยให้เกิดความร่วมมือและการแลกเปลี่ยนข้อมูล ดังคำสัมภาษณ์ของนักการข่าวชำนาญการผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 8 (2568) ที่กล่าวว่า “การสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมงาน และผู้บังคับบัญชา เป็นส่วนสำคัญในการทำงานโดยเฉพาะงานด้านการข่าวที่ต้องอาศัยความร่วมมืออย่างเต็มที่ในการทำงานจึงจะได้ผลงานที่

ออกมามีประสิทธิภาพ” ทั้งนี้ การขาดแรงจูงใจและการสื่อสารที่ไม่ทั่วถึงจะทำให้เกิดความเหนื่อยล้าและลดขวัญกำลังใจผู้ปฏิบัติงานที่ตั้งใจทำงาน

5. ด้านงบประมาณและระบบสนับสนุน ในปัจจุบันยังคงมีงบประมาณที่จำกัด ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ไม่สามารถจัดหาอุปกรณ์และเทคโนโลยีที่จำเป็นได้ นอกจากนี้ ระบบราชการด้านการจัดซื้อจัดจ้างมีความล่าช้า มีข้อระเบียบ และคุณสมบัติที่ละเอียด ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการปรับตัวของหน่วยงาน ดังคำสัมภาษณ์ของนักการข่าวชำนาญการผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 5 (2568) ที่กล่าวว่า “สภาพแวดล้อมดังกล่าวโดยรวมยังล้าสมัยอยู่บ้าง อาจเป็นเพราะระบบราชการ เช่น การจัดซื้อจัดจ้างที่ยู้งยาก และด้านงบประมาณที่จำกัด มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานอย่างมาก”

2. ปัญหาและอุปสรรคที่มีผลกับประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานด้านการข่าว ส่วนการข่าว สำนักกิจการความมั่นคงภายใน กรมการปกครอง

ปัญหาและอุปสรรคที่มีผลกับประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานด้านการข่าว ส่วนการข่าว สำนักกิจการความมั่นคงภายใน กรมการปกครอง ส่วนใหญ่เป็นผลจากข้อจำกัดเชิงโครงสร้างในด้านบุคลากรซึ่งทำให้ขาดความรวดเร็วและต่อเนื่องในการทำงาน การขาดเทคโนโลยีและงบประมาณ ประกอบกับความท้าทายจากสภาพแวดล้อมภายนอกที่ย้ำให้เห็นความจำเป็นในการปรับปรุงพัฒนาศักยภาพบุคลากร สร้างกลไกความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานข่าว โดยปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงานด้านการข่าวเกิดจากทั้งปัจจัยภายในและภายนอกองค์กร ดังนี้

1. ปัญหาภายในองค์กร มีบุคลากรไม่เพียงพอ และบุคลากรบางส่วนขาดสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ดังคำสัมภาษณ์ของนักการข่าวชำนาญการผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 7 (2568) ที่กล่าวว่า “บุคลากรที่ปฏิบัติงานมานาน และค่อนข้างมีอายุ ขาดความรู้ด้านสารสนเทศ และทักษะที่จำเป็นเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์และไซเบอร์ ทำให้ในบางครั้งขาดความรวดเร็วในการทำงาน การทำงานที่ในปัจจุบันส่วนใหญ่จะใช้ทักษะดังกล่าว” ขาดเครื่องมือ งบประมาณ ซึ่งส่งผลให้การปฏิบัติงานล่าช้าไม่ตรงเป้าหมาย ระบบบริหารจัดการไม่เป็นเอกภาพ ขาดแรงจูงใจ และขาดระบบติดตามผลที่ชัดเจน นอกจากนี้ การโยกย้ายบุคลากรบ่อยครั้งทำให้งานขาดความต่อเนื่องและไม่เกิดความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ดังคำสัมภาษณ์ของนักการข่าวชำนาญการผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 9 (2568) ที่กล่าวว่า “ปัญหาที่พบ คือ บุคลากรไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่ หวังที่มีการโยกย้ายผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ภูมิภาค เมื่อมีการโยกย้ายผู้ปฏิบัติงานใหม่ขาดความรู้เนื่องจากไม่มีผู้ปฏิบัติงานรายเก่าสอนงาน ถ่ายทอดความรู้ทำให้ต้องเริ่มงานใหม่ตั้งแต่ต้น”

2. ปัญหาภายนอกองค์กร การประสานงานกับหน่วยงานอื่นไม่มีความราบรื่น เนื่องจากโครงสร้างวัฒนธรรมองค์กร และกฎระเบียบแตกต่างกัน ในด้านพลวัตของข้อมูลข่าวสารในยุคปัจจุบันซึ่งมีข่าวสารจำนวนมากทำให้งานด้านการข่าวต้องปรับตัวตลอดเวลา นอกจากนี้ ยังไม่มีระเบียบและกฎหมายบางอย่างที่เอื้อประโยชน์ต่อการปฏิบัติภารกิจด้านการข่าว

3. แนวทางแก้ไขปัญหาเพื่อการพัฒนาสมรรถนะการปฏิบัติงานของนักรการข่าว

แนวทางแก้ไขปัญหาเพื่อการพัฒนาสมรรถนะการปฏิบัติงานของนักรการข่าว ควรที่จะต้องมุ่งเน้นการพัฒนาาร่วมกันในด้านองค์ความรู้ เทคโนโลยี และการสร้างแรงจูงใจ โดยการพัฒนานบุคลากรต้องดำเนินการควบคู่กับการเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่สนับสนุนการเรียนรู้การมีส่วนร่วม รวมถึงการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับเครือข่ายประชาคมข่าวอื่น ๆ เพื่อเพิ่มศักยภาพการปฏิบัติงานในระดับองค์กร โดยแนวทางการพัฒนาสมรรถนะและปรับปรุงสภาพแวดล้อมการปฏิบัติงานด้านการข่าว แบ่งออกได้ 5 ประเภท ดังนี้

1. การพัฒนาสมรรถนะบุคลากร โดยการจัดให้มีหลักสูตรฝึกอบรมพื้นฐานและเฉพาะทางด้านกรการข่าว มีการทดสอบและประเมินสมรรถนะอยู่เป็นระยะเพื่อรักษามาตรฐานการทำงาน มีการดำเนินการพัฒนาในลักษณะ Upskill Reskill เพื่อรองรับเทคโนโลยีและสถานการณ์ข่าวยุคใหม่

2. การจัดหาเทคโนโลยีและระบบสารสนเทศที่ทันสมัย มาสนับสนุนรองรับภารกิจงานด้านการข่าว โดยการพัฒนาจัดหาเครื่องมือข่าวกรองที่ทันสมัย เช่น โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสาร ฐานข้อมูล Big Data และระบบสื่อสารที่ปลอดภัย ส่งเสริมการเรียนรู้เทคโนโลยีดิจิทัล

3. การสร้างแรงจูงใจในการทำงาน โดยจัดให้มีระบบการให้รางวัลและการประเมินผลงานที่ยุติธรรม เพื่อสร้างแรงจูงใจให้แก่บุคลากรในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ ดังคำสัมภาษณ์ของนักรการข่าวชำนาญการผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 9 (2568) ที่กล่าวว่า “เพื่อให้เกิดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพสำหรับการทำงานด้านการข่าว ควรมีการกำหนดตัวชี้วัดที่ชัดเจนในการทำงาน มีบทลงโทษ และให้รางวัลผู้ปฏิบัติงานเพื่อเป็นขวัญกำลังใจในการทำงาน”

4. จัดสรรงบประมาณและทรัพยากร เพื่อสนับสนุนการอบรมการจัดซื้อเครื่องมือ และกิจกรรมที่เสริมสร้างสมรรถนะแก่ผู้ปฏิบัติงานด้านการข่าว

5. การสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างประชาคมข่าวกรอง เพื่อแลกเปลี่ยนการฝึกอบรมแลกเปลี่ยนความรู้กับหน่วยงานข่าวหลักของประเทศ เช่น สำนักงานข่าวกรองแห่งชาติ ศูนย์รักษาความปลอดภัย และกองบัญชาการตำรวจสันติบาล ดังคำสัมภาษณ์ของนักรการข่าวชำนาญการพิเศษผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 1 (2568) ที่กล่าวว่า “ส่วนการข่าวต้องมีมาตรการบังคับให้ ชุดปฏิบัติการส่วนการข่าวเข้ารับการเพิ่มทักษะความรู้ด้านการข่าวจากหน่วยงานด้านการข่าวอื่น เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ๆ และการสร้างเครือข่ายข่าวในระดับบริหารซึ่งเหนือกว่าระดับผู้รวบรวมข่าว”

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง สภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานด้านการข่าว: กรณีศึกษา ส่วนการข่าว สำนักกิจการความมั่นคงภายใน กรมการปกครอง ผู้วิจัยจึงได้นำผลการวิจัยมาอภิปรายร่วมกับแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามวัตถุประสงค์การวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. สภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านการข่าวของนักการข่าว ส่วนการข่าว สำนักกิจการความมั่นคงภายใน กรมการปกครอง

ผลการวิจัยพบว่า สภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานด้านการข่าวของส่วนการข่าว สำนักกิจการความมั่นคงภายใน กรมการปกครองนั้น มีสภาพความพร้อมในระดับหนึ่ง แต่ยังมีข้อจำกัดในหลายด้าน ได้แก่ ความไม่ทันสมัยของเทคโนโลยีด้านการข่าว ระบบฐานข้อมูลที่ยังไม่มีเสถียรภาพ บุคลากรไม่เพียงพอและบางส่วนขาดทักษะความรู้เฉพาะด้าน งบประมาณที่มีจำกัด และการขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ซึ่งผลการวิจัยนี้ สอดคล้องกับแนวคิดของ Weber (1987, อ้างถึงใน วิโรจน์ ก่อสกุล, 2567, หน้า 1) ที่ให้ความเห็นว่า องค์การ คือ “ระบบของการกระทำเฉพาะเจาะจงที่มีจุดมุ่งหมายและมีลักษณะต่อเนื่อง” ซึ่งหมายความว่า การปฏิบัติงานด้านการข่าว จำเป็นต้องอาศัยระบบการดำเนินงานที่พร้อมและมีวัตถุประสงค์ชัดเจน โดยองค์ประกอบที่สอดคล้องกันเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการบรรลุภารกิจ และยังสัมพันธ์กับแนวคิดของ Barnard (1938, อ้างถึงใน วิโรจน์ ก่อสกุล, 2567, หน้า 1) ที่อธิบายว่า “องค์การคือระบบที่มีเจตนาประสานการกระทำของคนตั้งแต่สองคนขึ้นไป” สะท้อนว่าการปฏิบัติงานด้านการข่าวไม่สามารถทำได้โดยลำพังแต่ต้องอาศัยการร่วมมือกันของบุคลากร ดังนั้น ความสัมพันธ์ในองค์การ และการสื่อสารภายในที่มีประสิทธิภาพจึงเป็นปัจจัยสำคัญต่อการบรรลุภารกิจด้านการข่าว นอกจากนี้ ในประเด็นสถานที่ปฏิบัติงานควรมีความมั่นคงปลอดภัย อุปกรณ์ครบถ้วน และมีเทคโนโลยีสนับสนุนที่เหมาะสมนั้น ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ร้อยโท นฤเบศร์ คุยะสิทธิ์ (2564) ที่พบว่าปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพเป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านการข่าวอย่างมีนัยสำคัญ กล่าวโดยสรุปสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมในการปฏิบัติงานด้านการข่าว ควรมีความพร้อมทางกายภาพ ระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัย วัฒนธรรมการทำงานที่มีความสัมพันธ์ช่วยเหลือกัน ซึ่งจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน

2. ปัญหาและอุปสรรคที่มีผลกับประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานด้านการข่าว ส่วนการข่าว สำนักกิจการความมั่นคงภายใน กรมการปกครอง

ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการข่าวเกิดจากทั้งปัจจัยภายในและภายนอกไม่ว่าจะเป็นในประเด็นการขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้และทักษะเฉพาะด้านการข่าว ขาดเครื่องมือและเทคโนโลยีที่ทันสมัย งบประมาณไม่เพียงพอ การโยกย้ายบ่อยครั้งซึ่งส่งผลให้ขาดความต่อเนื่องในด้านองค์ความรู้เฉพาะทาง การประสานงานระหว่างหน่วยงานเครือข่ายประชาคมข่าวที่เกี่ยวข้องยังไม่เป็นเอกภาพ โดยผลการวิจัยนี้สามารถอธิบายโดยอ้างอิงองค์ประกอบองค์การของ Leavitt ที่ประกอบด้วย โครงสร้างทางสังคม

สมาชิก เป้าหมาย เทคโนโลยี และสภาพแวดล้อมเมื่อองค์ประกอบเหล่านี้ไม่สมดุล เช่น บุคลากรขาดทักษะ เทคโนโลยีไม่ทันสมัย หรือขาดการสนับสนุนจากสภาพแวดล้อมภายนอก ย่อมทำให้องค์การไม่สามารถดำเนินงานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ Richard (1998, pp. 17-21 อ้างถึงใน รัฐศิริรินทร์ วังกานนท์, 2567, หน้า 5) และสอดคล้องกับแนวคิดของ Stephen P. Robbins (2005, อ้างถึงใน รัฐศิริรินทร์ วังกานนท์, 2567, หน้า 6-7) ที่กล่าวว่าหากมีสายการบังคับบัญชาที่ยาวเกินไปหรือการรวมศูนย์อำนาจมากเกินไปจะทำให้การสื่อสารภายในล่าช้าและลดความคล่องตัวในการตัดสินใจ ซึ่งตรงกับผลการวิจัยที่ระบุว่า การสั่งการไม่เป็นเอกภาพและการขาดการประสานงาน ซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญของงานการข่าวที่ต้องการความรวดเร็ว แม่นยำ ถูกต้อง นอกจากนี้ ในด้านแรงจูงใจในการทำงาน ปัญหาที่พบส่วนใหญ่ขาดแรงสนับสนุนจากองค์การ และไม่มีระบบรางวัลที่ชัดเจน โดยอธิบายด้วยทฤษฎีการเสริมแรงของการจูงใจของ B.F. Skinner (อ้างถึงใน รัฐศิริรินทร์ วังกานนท์, 2567, หน้า 23) ซึ่งระบุว่า หากองค์การไม่มีการเสริมแรงทางบวก เช่น คำชมเชย รางวัล หรือโอกาสความก้าวหน้า ในตำแหน่งหน้าที่ พฤติกรรมการทำงานที่ดีจะไม่ถูกกระทำซ้ำ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มนัสวี ตูนิ่ม และสมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์ (2565) ซึ่งการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านแรงจูงใจและอายุราชการมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการทำงานของข้าราชการทหาร โดยเฉพาะผู้ที่มีการประเมินและได้รับแรงสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชาจะมีประสิทธิภาพการทำงานสูงกว่า ดังนั้น การขาดโอกาสพัฒนา การขาดเครื่องมือสนับสนุน และความไม่ต่อเนื่องของบุคลากรในสายงานข่าวเป็นอุปสรรคเชิงระบบที่ลดศักยภาพของการปฏิบัติงานด้านการข่าว

3. แนวทางแก้ไขปัญหาเพื่อการพัฒนาสมรรถนะการปฏิบัติงานของนักการข่าว

ผลการวิจัยพบว่า มีการเสนอแนวทางการพัฒนาได้แก่ การอบรมพัฒนาสมรรถนะบุคลากรอย่างต่อเนื่อง การจัดสรรงบประมาณอบรมร่วมกับหน่วยงานด้านการข่าวที่เป็นหน่วยหลักของประเทศเพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาช่วยในกระบวนการรวบรวมและวิเคราะห์ข่าว รวมถึงการจัดทำฐานข้อมูล การสร้างแรงจูงใจด้วยระบบรางวัล การประเมินผลงานที่เป็นธรรม และโอกาสก้าวหน้าในสายอาชีพ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างหน่วยข่าวต่าง ๆ เพื่อบูรณาการข้อมูล โดยผลการวิจัยนี้ สอดคล้องกับแนวคิดสมรรถนะของ McClelland (1998, อ้างถึงใน แก้วดา ผู้พัฒนาพงศ์ นิคม เจียรจินดา 2561, หน้า 5) ที่อธิบายว่า สมรรถนะ (Competency) คือ คุณลักษณะพื้นฐานของบุคคลที่มีผลต่อการปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จ รวมถึงแรงขับภายใน ทักษะ ความรู้ และทักษะ การที่จะพัฒนานักการข่าวให้มีสมรรถนะสูงจึงต้องอาศัยการฝึกอบรมที่ตอบสนองต่อทั้งองค์ความรู้ทางเทคนิค และคุณลักษณะทางจิตใจ นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับ Duboiss and Rothwell (2004, อ้างถึงใน แก้วดา ผู้พัฒนาพงศ์ นิคม เจียรจินดา 2561, หน้า 5) ที่ให้ความเห็นว่า สมรรถนะเป็นผลรวมของพฤติกรรม แรงจูงใจ และความรู้ ซึ่งต้องได้รับการเสริมแรงจากองค์การ เช่น การให้รางวัล การให้โอกาสเรียนรู้ หรือการยอมรับในผลงาน และในแง่ของแรงจูงใจสอดคล้องกับทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นของ Maslow (1954, อ้างถึงใน รัฐศิริรินทร์ วังกานนท์, 2567, หน้า 18) โดยเฉพาะในขั้นที่ 4 และ 5 คือ ความต้องการการยอมรับ และการประจักษ์ตนเอง ซึ่งเมื่อบุคลากรได้รับการยอมรับในความสามารถ และเล็งเห็นถึงศักยภาพของตนเองก็จะเกิดแรงขับในการ

พัฒนางานอย่างเต็มกำลัง และสอดคล้องในเรื่องของระบบที่ใช้ในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในเรื่องของระบบคุณธรรม (Merit System) ดิน ปรัชญพฤทธิ (2542, หน้า 241 อ้างถึงใน วิธนา พิงวิวัฒน์นิกุล, 2568, หน้า 3) ที่ได้อธิบายไว้ว่า ระบบคุณธรรมเป็นการบริหารบุคคลโดยให้ความสำคัญกับความรู้ความสามารถ โดยเป็นระบบที่ใช้ประเมินความรู้ความสามารถของผู้ปฏิบัติงานโดยไม่มีเหตุผลทางการเมืองหรือความสัมพันธ์ส่วนตัวมาเกี่ยวข้อง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะดังกล่าวเป็นแนวทางที่สังเคราะห์จากข้อค้นพบของการวิจัยและบริบทของพื้นที่ศึกษา โดยมุ่งเสนอแนวทางที่สามารถนำไปพิจารณาปรับใช้ได้ในทางปฏิบัติ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในเชิงนโยบาย

ส่วนการข่าว สำนักกิจการความมั่นคงภายใน กรมการปกครอง ควรกำหนดแผนยุทธศาสตร์การพัฒนางานข่าวที่เชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ความมั่นคงภายในประเทศ ให้มีการจัดตั้งหลักสูตรสำหรับพัฒนาสมรรถนะนักการข่าว เพื่อฝึกอบรม และประเมินสมรรถนะเชิงวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะเชิงการบริหารจัดการ

ส่วนการข่าว สำนักกิจการความมั่นคงภายใน กรมการปกครอง ควรมีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลกลางเพื่อบูรณาการข้อมูลจากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ปรับระบบบริหารบุคลากรโดยลดการโยกย้ายของบุคลากรที่บ่อย และสร้างเส้นทางความก้าวหน้าในสายอาชีพนักการข่าว รวมถึงควรจัดให้มีการอบรมหลักสูตรเพื่อ Upskill Reskill ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการวิเคราะห์ข่าวซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นในโลกปัจจุบัน ส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรเชิงบวก และระบบพี่เลี้ยง (Mentor System) สำหรับผู้เข้ามาปฏิบัติงานใหม่ และควรจัดให้มีระบบการมอบรางวัลเพื่อเสริมสร้างขวัญกำลังใจ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยด้านแรงจูงใจที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของนักการข่าวในระยะยาว
2. ควรศึกษาและเปรียบเทียบสภาพแวดล้อม และประสิทธิภาพของผู้ปฏิบัติงานด้านการข่าว ระหว่างส่วนการข่าว สำนักกิจการความมั่นคงภายใน กรมการปกครอง และหน่วยงานด้านการข่าวหน่วยหลักภายในประเทศ อาทิ สำนักข่าวกรองแห่งชาติ ศูนย์รักษาความปลอดภัย กองบัญชาการตำรวจสันติบาล หน่วยข่าวกรองทางทหาร เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- แก้วตา ผู้พัฒนาพงศ์ นิคม เจียรจินดา. (2561), *วารสารเกษมบัณฑิต ปีที่ 19 (ฉบับพิเศษ) กันยายน – ตุลาคม 2561*. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
- จักรภาพ ธรรมณี. (2568). เอกสารประกอบการบรรยายกระบวนการบริหารวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์ร่วมสมัย. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, โครงการรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต.
- นฤเบศร์ คุยะสิทธิ์. (2564). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านการข่าวของบุคลากร กรณีศึกษา : ศูนย์รักษาความปลอดภัย กองบัญชาการกองทัพไทย*. สารนิพนธ์ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารรัฐกิจ และกิจการสาธารณะ), สาขาวิชาบริหารรัฐกิจและกิจการสาธารณะ สำหรับนักบริหาร คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- มนัสวี ตุ่นุ่ม และ สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์. (2565). ผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของข้าราชการทหาร : กรณีศึกษา กอง 8 ศูนย์รักษาความปลอดภัย กองบัญชาการกองทัพไทย. *วารสารสหวิทยาการวิจัย : ฉบับบัณฑิตศึกษา*, 11(2), 71-81.
- รัฐศิริรินทร์ วังกานนท์. (2567). *เอกสารประกอบการบรรยายกระบวนการบริหารวิชาการและนวัตกรรมในองค์กร*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, โครงการรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต.
- วิโรจน์ ก่อสกุล. (2567). *เอกสารประกอบการบรรยายกระบวนการบริหารวิชาการและนวัตกรรมในองค์กร*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, โครงการรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต.
- วีณา พิงวิวัฒน์นิกุล. (2568). *เอกสารประกอบการบรรยายกระบวนการบริหารวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์ร่วมสมัย*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, โครงการรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต.
- วีระยุทธ พรพจน์ธนาศ. (2567). *เอกสารประกอบการบรรยายกระบวนการบริหารวิชาการและนวัตกรรมในองค์กร*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, โครงการรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต.

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

- ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 1. (2568) นักการข่าวชำนาญการพิเศษ สัมภาษณ์ส่วนบุคคล. ธันวาคม, 24.
- ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 3. (2568) นักการข่าวชำนาญการ สัมภาษณ์ส่วนบุคคล. ธันวาคม, 24.
- ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 5. (2568) นักการข่าวชำนาญการ สัมภาษณ์ส่วนบุคคล. ธันวาคม, 25.
- ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 7. (2568) นักการข่าวชำนาญการ สัมภาษณ์ส่วนบุคคล. ธันวาคม, 25.
- ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 8. (2568) นักการข่าวชำนาญการ สัมภาษณ์ส่วนบุคคล. ธันวาคม, 25.
- ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 9. (2568) นักการข่าวชำนาญการ สัมภาษณ์ส่วนบุคคล. ธันวาคม, 29.